

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1.
sz. l. em. (Király-
utca sarkán).

Kiadóhivatás:

Völgy M. könyv-és
papírkereskedés-
ben, Király-utca,
Hattyú-pótlak.Megjelenik vasár-
nap kivételével
mindnap este 5
órákor.

PÉCSI ÚJSÁG

„PÉCS”

POLITIKAI NAPILAP

Pécs, 1894.

Szombat, május 26.

123. (1186.) szám.

Előfizetési árak:

Helyben:
Égész évre. 10.—
Egy órára. . . 1.—
Videkre:
Égész évre. 12.—
Egy órára. . . 1.20
Egyes szám ára
Pécsett 4 kr., vi-
deken 5 kr.
Egyes számok
kaphatók minden
lapelárasítónál.

A mai helyzet.

Budapest, május 25. (A „Bud. Corr.” távirata a „Pécsi Újság”-hoz.)
Wekerle Sándor miniszterelnök csak ma este utazik Bécsbe és holnap teszi meg előterjesztéseit a királynak a képviselőház és főrendiház között fölmerült ellentétéről. Beavatott politikai körökben biztossá veszik, hogy a főrendiház a múlt hétfőn Bécsben történt kihallgatások után (Zichy Nándor és Eszterházy Móric grófok) **nagy többséggel meg fogja szavazni a polgári házasságról szóló javaslatot.** Ha metalan mégis *várattalanul* nehézségek merülnének föl, a **kabinet összes tagjai azonnal Bécsbe mennek tanácskozásra.** Esetleg azon indítványt teendő Wekerle a királynak, hogy hallgasson meg döntés előtt több előkelő politikai férfit, kiket Wekerle meg fog jelölni.

Az eredménytelen aknamunka.

Budapest, május 24.

F—y. Az a sugás-bugás, a mi most a ház folyosóján meghonosult, valóban példátlan. Az egyik teremben épügy, mint a másikban szakadatlanul folyik a tanácskozás, vitatkozás, értekezés, magyaráztatás és találgatás. Az eszmék azonban már annyira megérlelődtek, a szabadelvű pártok minden tagja ma már annyira tisztában van minden eshetőséggel szemben az ő magatartásával és eljárásával, hogy tényleg beállt már egy bizonyos nyugalom; még az egymás iránti bizalmatlanság is, amely néhány napig fennállt, teljesen megszűnt.

Ez magyarázza meg azt a különös jelenséget, hogy dacára a sok kombinálgatásnak és az esélyek talogatózásának, aránylag nyugalom uralkodik, mely lehetővé teszi egy oly nagy fontosságú és mélyreható törvényjavaslattal a képviselőházban való tárgyalását, mint minő az állami anyakönyvek behozataláról szóló előterjesztés; bár ezen tárgyalásnál néhány képviselő, igaz mind olyanok, kik a szabadelvű pártból kiléptek, a báró Münchhausen trombitájának a kétszeri nagy vitánál befagyott és a különböző polgári házasságra vonatkozó beszédét találta fel.

Az ultramontánok ugyan, legalább nyíltan, utjonának, bár titokban megelégedés nyomott hangulat uralkodik közöttük már; de ők túntetőleg bizakodnak, sőt mi több, már bizalmasodnak is, mint ha már abban a helyzetben volnának, hogy kegyeket osztogatnának. Török magukat a szabadelvű párt tagok után azon hiszemben, hogy egyiket-másikat tán mégis sikerül levenni lábáról. De már is megláncokt a kedvük, mert észrevették, hogy kár minden erőlködésért: itt csakugyan nem lehet voltak vagy lelket vásárolni semmiféle ígérettel sem, még kevésbé fenyegetéssel.

Ezek az ultramontánok ugyanis egész biztossá veszik, hogy a korona nem fogja Wekerle miniszterelnöknek proppozíciót elfogadni és így könnytlen lesz a kabinet lemondani, új egyén lesz megbízva a kabinet alakításával és az nem lehet más, mint az ő körükből való.

Feltéve, hogy ez igaz lenne, mi következik ebből? Csakis az, hogy úgy, mint az utolsó hetekben, nap-nap egyik csalódás után a másik érte őket és különösen vezérüket, Szapary Gyula grótot.

Kudarcot fog vállalni az illető, a ki ebbe még csak bele is megy, ha ugyan van elég, a tudatlanságból származó bátorsága, hogy kísérletet tegyen ily lépésre.

A szabadelvű párt tagjai, anélkül, hogy e tekintetben egymással érintkeztek volna, vagy ezen eshetőséggel szemben egymással tanácskoztak volna, mintegy összeesküdtek, hogy ők semmiféle olyan kormánytámogatására nem vállalkoznak, legyön az alkotva akárminő egyénekből, ha mindjárt szabadelvű pártiakból lenne is, — a mi természetesen ki van zárva — ha az új kormány egy hajszálnyira is eltérne a mostani kormány egyházpolitikai programjától, vagy, ha az új kormány avval állna elő, hogy el akarja halasztani a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslattal megalkotását, mondjuk, őszig.

Ez a kérdés megérlelődött teljesen, ezt meg kell oldani még enyáron, minden körülmények között; másképp alkalmatlanosan nem lehet kormányozni, vagy foglalt ki osztaltni az országgyűlést.

Még három nappal ezelőtt azt lehetett hallani, hogy lesz tan 60 képviselő, a kit meg lehet nyerni a szabadelvű pártból, természetesen nem a legjavából, ha koalíciós, vagy szabadelvű egység új kormányt alakul, de a polgári házasságnak esedékes eltemetésével. Ma már azonban határozottan ki lehet jelteni, hogy nem lehet többet, mint legfeljebb 25 képviselőt elképzelni a szabadelvű pártban, a ki hajlandó volna arra — de az is nagyon súlyos személye befolyások és ígéretek mellett — hogy elhagyja mai álláspontját és elhatározatnát magát az új kormány támogatására, szóval senki sem képes ma ezen képviselőházban kormányt alkotni, illetőleg a többséget megszerezni, ha a kötelező polgári házasság keresztülvitelét el akarja ojtani vagy halasztani. Az összetartás és a meggyőződés heve oly nagy, mint amió 1867 óta a magyar képviselőházban nem volt tapasztalható még az 1867-es alapnak védelmében sem.

Jól érzik e képviselők mindnyájan, hogy itt Magyarország szabadságáról, állami fenntartásáról, igazi hatalmi kérdésről van szó és hogy mennyire lelkesen támogatja ebben a szabadelvű pártot a szélső baloldal túlnyomó többsége, amely végre mégis csak szabadelvű, ezt mutatta a szerdai szavazás is, amidőn Polonyinak minden fondorkodása dacára összesen nem többen, mint hatan szavaztak az anyakönyvi javaslat ellen, a többi mind szinte túntetőleg a javaslat mellett nyilatkozott. A főrendiházi ellenzéknek, úgy lát-

szik, már kezdik is érezni a dolgoknak ezt a fordulatát és most a legujabb fogás a következő: Azt mondják — az egyházpolitikai reformjavaslattól létrejöttét már most, sajnos, nem lehet megakadályozni, de meglehetősen akadályozni azoknak gyors behozatalát és keresztülvitelét, s ami fő, meg lehet menteni a koronát egy oly kormánytól, amely diadala érzetében még radikálisabb reformokra fog vetemedni és az országot a legnagyobb bajba sodorja. Meg kell tehát menteni etől az országot és a koronát egyaránt, és oly kompromisszum alapján lépni, amely azonkívül biztosítja, hogy ezen kormány, mihielyt megvannak szavazva a javaslatok, visszalép és másoknak engedő át a tét.

Ezek az urak arra spekulálnak, hogy a szabadelvűpárt annyira azonosítja magát a miniszterek személyiségével és hogy misrészt a miniszterek annyira hatalomvágyók, hogy ilyenre schogy sem fognak ráállni, inkább eljutik a reformokat.

Peddig ebben is nagyon tévednek. Csak tessék megismerkezni a javaslatokat, sem a kormánytámogatás, sem a szabadelvűpártban nincsen semmi kifogása ez ellen, ha mindjárt áldozatul esik is a kormány és a javaslatoknak. Ugy sem képzeltető, hogy a szabadelvű eszmék ily diadala után új kormányt alakuljan, a melyben Wekerle, Szlagyi és Hieronymi hányzók. A mi pedig Csáky grótot illeti, az **ugy sem marad meg semmi módon a miniszteri székből**, mihielyt meg vannak szavazva a javaslatok. A főrendiházi elnök helyét nem lehet őszig betöltetlenül hagyni és a javaslatok elfogadása után Csáky grótot ki nevezhetik főrendiházi elnöknek, még akkor is, hogyha a Wekerle kormány érintetlen megmarad. **Sőt Tisza Lajos gróf is nagyon kívánczok nyugtomba és így e hely is be lesz töltendő.**

A helyzet feszültsége már is engedett és nem telik bele még nap, tisztán fogom látni a politikai láthatár teljesen kipu szul.

HIRROVATUNK.

Pécs, május 25.

— **Ur napja.** A legszebb idő kedvezett a tegnapi vallási ünnepnek, mikor a katolikus világ az utéara viszi az oltári szentséget, melylyel 4 külön-külön helyen az utéan megállnak, hó inat küldve az Urhoz. Már a korán reggeli órákban élénk sürgős-forgás volt észlelhető az utcákon. A katonaság, a hadásztanyák, veteránok zenekarokkal vonultak föl a sétatérre, hol időközben az összes felekezeti, állami és városi iskolák férfi és női tanulói is állást foglaltak. A meddig a szem látott, sürült tarkaságban ezreke menő közönség foglalt állást, hogy szemtanúja legyen ezen legfényesebb templomi ünnepségnek. A katonaságot **Schwarz** Henrik lovag alezredes vezényelte. A 44. gyalogezred két százada rúkkolt ki a zenekarral, egyik század **Biltsky** kapitány vezényelte alatt kezdte a díszszádat. A pécsi 8. huszárezred egy százada díszben, gyalog, a szé-

kesegház mellett ténen foglalt állást. 9 órakor hagyta el *Troll* Ferenc címzetes püspök a székesegyházat és nagy segédlettel a baldahin alatt lépe, megkezdte a körmenetet. Utána mentek a főgimnázium növendékei tanárukkal, az apáciaiskola leány növendékei, a gregoriansus gyermekek, a kanonokok, *Blaskovich* István táblai elnök a táblai bírákkal, *Sázel* Kálmán kuriai bíró, törv. elnök, *Dragonescu* Dóme pénzügyigazgató, *Sey* László árvaszéki elnök, *Uscary* Gyula főkapitány, *Zavaras* Péter polgármester helyettes stb. Az ünnepi körmenet után fölcsóztak a menet és az oltárnál valóságos roham fejtöltött ki a galyakert és virágok, mely alkalommal több gyermek letiportak. A jövőben a rendőrség intézkedhetnék, hogy a közönség szétesésai az oltárközel közelíthetők ne legyenek. Az ünnepi befejezte után a katonaság *Róza* Bertalan és *Schlippenbach* István gróf vezérőrnagyok, valamint *Keiner* Károly ezredes előtt díszmenetet tartott s szép tartású és fegyvelmezett járása által általános föltűnést keltett úgy a közös hadsereg, mint a honvédség legénysége, miért a napi parancsban meg is kapták az elismerést.

— **Magyar fouri nasz külföldön.** Gróf *Bathányi* Margitot a napokban vezette oltárhoz *Veveyben* (Svájában) báró *Rosen Gregor* az orosz császári gárda ezredese és svájci orosz katonái kiküldött. A menyasszony gróf *Bathányi* Irma csillagkeresztű hölgy leánya és özv. gróf *Bathányi* Lászlóné szül. gróf *Festetics* Zelina unokája. A völgyen az orosz cár főudvarmestereinek unokaöccse.

— **Kinevezés.** A pécsi kir. tábla elnöke *Szegő* Hugó dr. nagykanizsai lakos ügyvédjelöltet a pécsi kir. tábla kerületbe díjas joggyakorlókká nevezte ki.

— **Zenekar a honvédségnél.** A honvédeknek — mint azt nemrég közöltük — legközelebb csakugyan megkapják a zenekarokat. Minden zenekarnak lesz külön zenekara s nem kell többé a közös hadseregtől kölcsön kéri a zenét. — Egyben fölműltik, hogy a pécsi 10. h-gyalogezred lesz egyike az első zenekarnak, melyek zenekart kapnak, hogy csakhamar két katonazenekarról fog Pécsett állomásozni.

— **A jakabhegyi asztásokra** a pécsi főt. kaptalan a *Csecsék* Egyletnek megadta a kért engedélyt, s ennek folytán az előleges szemle s a kutatás legközelebb meg fog történni. Ez engedély megadásával egyidejűleg a kaptalan a *Csecsék* Egylet által kiadandó „Turista kalauz”-hoz a Jakabhegyről felvett képek szakszorosítottan költségeire 50 frot adományoztat, elomozditván ezáltal ezt a szép válföldet.

— **Kund** *Bela* *gyilkosainak* közrekerítéséről hód hirt a „Magyarország” tegnapi száma. Arról értesíti ugyanis kaposvári tudósítóját, hogy ez ügyben újabb fordulat állott be s hogy egy szlavoniai kanász vezette volna nyomra a erendőrséget. Mint legbiztosabb forrásból értesülünk, a hírnök most még *nincsen semmi alapja*, de a esendőrség erősen hiszi, hogy a gyilkosok szlavoniai parasztok lehetnek s közrekerítésüket biztosra veszi.

— **Szerencsétlenségek a szomszéd megyében.** Kaposvári levelezőnk írja a „Pécsi Újság”-nak: *Armut*h *Zidor* kaposvári szabónak 12 éves *Dezso* nevű iskolás fia f. hó 22-én játszás közben belésett az esőzések folytán megáradt *Kapos* esatornába s csak másnap fogták ki holtestét a kaposfői malomnál. — Hó 21-én délután két kapos-újlaki parasztagadát a mezőn érte a zápor. Egy széna kazal alája menekültek, hova a villám lesújtott s mindkettőt agyonütötte, a szénakazlat pedig fölgújtotta.

— **Egy új jégbarlang.** Az E. K. E. június 3-ától kezdve nagy kirándulásokat rendez a *skerisati jégbarlang*-hoz. Ez a

jégbarlang eddig ismeretlen volt a turisták előtt, s így ez az új tulajdonképp fölfedező utazás. A kirándulók az új jégbarlanghoz négy irányból indulnak: *Kolozsvárról*, *Tördaról*, *Abudabanyáról* és *Nagyváradról*, a találkozás a szerkesiorai jégbarlangnál lesz a tetőn. Az E. K. E. a *Csecsék* Egyletet is meghívta erre az érdekes kirándulásra.

— **Kerekpárosaink tavaszi versenye.** A pécsi kerékpár egyesület tegnap tartotta meg tavaszi versenyt. Az idő kedvezett s noha a nagy hőség, az országút rémséges pora s a folytonos kocsiközlekedés bémítalhatott a versenyzőkre, általában igen sikerülteknek mondhatók az idei versenyeik. A közönség a tavalyinál jóval nagyobb számmal jelent meg az idei versenyeken, mi a kerékpárosaink iránt fokozódó érdeklődésről tesz tanúságot. Hibáztatnunk kell mégis azt az eljárást, hogy a rendezőség a megírvit közönség részére semmiféle helyről nem gondoskodott, másrészt a versenyeik folyama alatt a rend fontartására sem fektetett elég súlyt. A versenyzők délután fél 3 órakor gyűltek össze a *Bedő* kávéház előtt s onnan egyesében a versenyterre (a budai országútnak a vámházról az útszög vasúti ványokig terjedő része) hajtottak. Pontban 3 órakor árták meg a jelt az első versenyre, a kezdők versenyre, melyen csak azok vehettek részt, kik díjat még nem nyertek. *Távolság* 4000 méter. Erre a versenyre 5-en neveztek, névszerint: *Kiss Ernő*, *Mandl Ottó*, *Jánoszáni Zsigmond*, *Friedl Mihály* és *Neumann Soma*. Az indulás után mindjárt *Kiss* vezetett s elsőbbségét mindvégig meg is tartotta. *Kiss Ernő* a 4 km-nyi utat 9 per és 14 másodperc alatt futotta be. Másodiknak érkezett *Mandl Ottó* 10 per alatt, harmadiknak *Jánoszáni Zsigmond* 11 per 09 másodperc alatt, negyediknek *Friedl Mihály* 11 per 20 másodperc alatt, ötödiknek *Neumann Soma* 11 per 40 másodperc alatt. Másodiknak következett a lassúverseny, melyre négyen neveztek: *Walla Ferenc*, *Stein Oszkár*, ifj. *Bedő Imre* és *Fillipovics József*. *Távolság* 100 méter. Ezen az érdekes versenyen, melyen az utolsóknak beérkező nyeri az első díjat, *Walla Ferenc* vitte el a babért. Előtte beérkezett *Stein Oszkár*. Ezt a versenyt megismételték, amennyiben az első versenyt a jury nem találta szabályszerűnek. Harmadik a haladók versenye volt. Részt vehettek azok, kik első díjat még nem nyertek. *Távolság* 6000 méter. Neveztek: *Pataky Vilmos*, *Stein Oszkár*, *Weimer Miksa*, *Fillipovics József* és *Krausz Edv*, ki mindjárt kezdetben faladta a versenyt. A győztes *Pataky Vilmos* volt. Beérkezett 14 per 55 per alatt. Másodiknak jött be *Weimer Miksa* 14 per 57 másodperc alatt, harmadiknak *Fillipovics József* 15 per 20 másodperc alatt. Versenyen kívül futott *Littke* *Lőrinc*, ki önkéntes ruhában, minden training nélkül 15 per alatt tette meg a 6000 méternyi utat. A népfelkelők versenye is a vigasz verseny jelentézők hiányában elmaradt. Végül ifj. *Bedő Imre* versenyen kívül mutatta be ügyességét azáltal, hogy a budai vámházról az útszög kastélyig terjedő utat oda és vissza 6000 méternyi, 12 per 29 egyötöd másodperc alatt futotta be, mely eredményt péssiek még nem érték el. A közönség mindenkor harsány éljenzessel fogadta a győzteseket. Versenye után a kerékpárosok *Zsolnay Vilmos* elnök vendégei voltak. *Esti* 8 órakor bankett volt a „Hétfőjelenem” nyári helyiségében, hol a versenydíjak kiosztása is történt. A díjkiosztás előtt *Kiss József* alelnök visszapillantott a verseny eredményére és sajnálattal konstatalta, hogy a tagok részéről nem volt meg a kellő érdeklődés a versenyek iránt. Következett a versenydíjak átadása. A kezdők versenyn

a bíráló bizottság az ezüst érmet *Kiss Ernő*nek, a két bronzérmet pedig *Mandl Ottónak* és *Jánoszáni Zsigmondnak* ítélte oda. A haladók versenye az első díjat, ezüst érmet *Pataky Vilmos* nyerte el, kinek a titkári tiszteljedelmű, egy esinos faldiszt is odaítéltek. A második díjat, ezüst érmet *Weimer Miksa* nyerte el, a harmadikat, bronz érmet *Fillipovics József*. A lassu verseny első díjat, egy esinos faldiszt *Walla Ferenc*nek, a második díjat, egy bronz névjegytartót *Stein Oszkár*nak ítéltek oda. A díjkiosztás után megerekedt a toszók. Elsőnek *Pataky Vilmos* emelte poharát az elsőkégre. Azután *Bolgar* *Tivadar* humoros toszban a verseny előzményeiről emlékezett meg s végül a helyi sajtót éltette.

— **Az orvosok és természetdúosok pécsi vándorgyűlésének** elszállásoló bizottsága *Kelenen* *Mihály* dr. elnökét által éleik tevékenységét lejt ki. Szerden délután tartott ülésben bejelentette az elnök, hogy már eddig is 100-nál több lakás van bejelentve, mikor a bizottság még el sem kezdte működesét. Bejelentette továbbá, hogy Baranyamegye alispája, a megyeházán anyni vendégnek ad helyet, a mennyi csak elfér, *Lóczy* *Lipót* dr. pedig házának 6 szobáját ajálta föl a vendégek részére, a bizottság csak alkalmas butoroktól és ágymenőről gondoskodik. A bizottság most utcánkat be fogja a varost jarni, a lakásokat, hol vendégek elszállásolhatók, összeirandó; 6—700 vendég érkezik *Pecse*re, és ezek kényelmes elhelyezése nem könnyű feladat. Vannak előzetes háziaszónyok is, kiknek nem minden vendég egyforma kedves, és az elszállásoló bizottság kiküldetőinek egyenesen megmondották, hogy a vendég legalább is — egyetemi tanár legyen. Reméljük, hogy ezen ohaq, melyeknek eléget tenni nem lehet, ismétlődni nem fognak, de másrészt kérjük városunk lakosait, hogy ezuttal, mikor a legműveltebb Magyarország ad magának *Pécsett* találtak, ep oly fényesen dokumentálja vendégzeretét, mint más hasonló alkalmakkor.

— **Halálozás.** E hó 24-én hosszas szenvedés után *Pécsett* elhunyt *Ózv. Katis Andrané* szül. *Misets* *Teréz* 63 éves korában.

— **Öngyilkosságok.** *Dehbert* *Kálmán* igali szolgabírósi irnok — mint a „Pécsi Újság” levelezője írja — e hó 23-án reggel forgópisztolyalval föbe lökte magát, s szörnyen halt. Tettenek okat nem is sejtik. A kezelése alatt állott *kezépfeszár* megvizsgáltatván teljes rendben talaltott. — *Szent-Istvánon* — mint nekünk onnet írják — e hó 22-én reggel 8 órakor, míg *záler* munkában voltak egy 19 éves, *Waller* *Adam* nevű ifju agyonlötöte magát a konyhában. Tettenek oka valószínűleg hosszas betegsége volt, mert már mult év óta megüles következtében betegeskedett. Az öngyilkos magára zárta az ajtót, inget levelette és pisztolyalval sziven lölte magát. A halál azonnal beállott. — Az öngyilkosság előtt kis testvérét a szomszédsgába küldötte, hogy tettenek végrehajtásában senki meg ne gátolhassa.

— **A pécsi szabómunkások szakegyletének** alapító közgyűlése folyó évi június hó 3-án, vasárnap, d. u. fél 3 órakor, a *Weisz*-féle vendéglőben (*Mór*- és *Megye*-utca sarkán) tartatik meg. A közgyűlés napirendje: I. A szentesített alapszabályok felolvasása. II. Elnök és az összes választmányi tagok választása. III. Indítványok. IV. A szakegyletbe való beiratás megkezdése. Az egybehívó bizottság felhívja a szaktársak és szaktársnóket, hogy minél nagyobb számmal jelenjenek meg a gyűlésen, hogy a szakegyletbe való beiratkozás megkezdhető legyen.

— **A pécsi kereskedelmi kamara arcképcarnoka.** A pécsi kereskedelmi és ipar-

kamara szerdán délután *Little József* elnöklété alatt ülést tartott, melyben *Rath Mátyás* és *Ratkovics Ferenc* együttesen azon indítványt terjesztették elő, hogy a kamarai közgyűlési terem részére szeressék be Kossuth Lajos arékéje. Az elnök szívesen hozzájárult ezen indítványhoz, de azt oda kérte kiegészíteni, hogy miután Kossuthon kívül Magyarország körül gróf Széchenyi Istvánnak, Deák Ferencnek és Baross Gábornak is heradhatalan érdemei vannak, egyuttal a nemzet ezen nagyjainak arékéje is szeressék be az épülő félben lévő díszterem részére. A közgyűlés hozzájárult ezen hazafias indítványhoz, melynek végrehajtását azonban arra az időpontra halasztotta a teljes ülés, mikor az új épület elkészül és a képeket a hely méreteinek megfelelőleg lehet megrendelni.

— **Honvéd állomási parancsnok.** A pécsi katonai kerületben állomásozó honvédtörzstisztek tegnap, mint azt előre megírtuk, Székesfehérvárra indultak, hogy a harcászati lovaglásban részt vegyenek. — *Róssa* Bertalan vezérőrnagy dandárparancsnok távollétére a honvéd állomási parancsnokságot *Balta Béla*, m. kir. honvéd huszár-százados, törzstisztjelölt és osztályparancsnok vette át.

— **Mohács vendégei.** Érdekes vendégei voltak tegnap, mint lapunknak onnét írják, Mohácsnak. A pécsi Donau Verein Passauból a vaskapuig tesz kirándulást és tegnap délelőtt Budapestről külön hajón Mohácsra érkeztek. A társaságot utazik *Thaly* Emil fogalmi igazgató is. Mohácsen kiszálltak az osztrák urak és megnézték ezt a történelmi nevezetességi helyet, melyhez Magyarország történetének leg-szomorúbb napjai fűződnek. Mohács lakosai a vendégeket lelkesen fogadták.

— **Sikkasztó cseléd.** P. F. pécsi lakos bejárónóját *Bernat* Zsófát fiáért küldte s adott vele hat frtot, hogy a fát ki is fizesse; a jó Zsófi azonban nem fizette ki a fát s a hat frtot elszikkasztotta. A sikkasztó cseléd először azt mondta gazdájának, hogy a fát kifizette, majd hogy elvesztette a pénzt s végül, hogy nem tudja hová lett a hat frt. Az ügy a rendőrkapitányságnál van.

— **Lampionos menet** lesz f. hó 27-én (vasárnap) este 8 órakor, melyet a pécsi kerekpáros egyesület rendez elnöke *Zsolnay* Vilmos tiszteletére, ennek névnapja alkalmából. A meneten az egyesület összes tagjai részt vesznek, és az alkalommal minden bicikli három lampionnal lesz feldíszítve. A menet este 8 órakor indul a *Little-leke* pezsgőgyárból és az iskola utcán, Szécsényi tere, Király, Kossuth utcán, Buzatéri és Palya utcán keresztül Zsolnay lakására vonul, hol az ünnepeket *Bodó* Aladar dr. fogja üdvözölni.

— **Főgimnázium Szegszárdon.** Szegszárd város képviselőtestülete, mint tudostónk írja, — e hó 22-én tartott ülésében tárgyalta a miniszter leiratait, melyben tudágya a város közönségével, hogy mily feltételek alatt hajlandó a polgári fiúiskola fokozatos beszüntetésével Szegszárdon gimnáziumot felállítani. E szerint a város tartozik a jelenlegi polgári iskola épület kibővítésére, a főgimnázium fenntartásához évenként 10,000 frtot hozzájárulni és a felszerelésére 3000 frtot adni. E követelések elég súlyosak, ha tekintetbe vesszük azt a valóság helyzetet, melybe Szegszárd a filokszera pusztításai folytán jutott. A képviselőtestület mindazonáltal elment a lehetőleg határaig és kimondta, hogy a polgári iskola épületét hajlandó kibővíteni, a felszerelésre kért 3000 frtot is megadja, de ez evi 10,000 frtból csak 4000 frtot vállalhat magára. A szükséges 6000 frtot pedig a június hó első felében tartandó megyei közgyűlés fogja megszavazni fel-

százelékos pótlódó kivételével áll. Így végre lesz Tolnavármegyének főgimnáziuma, melyért évtizedek óta hiába küzdött.

Az ellopott bicycli.

Szenvedélyes bicyclista vagyok és tegnap még sem versenyezhettem, mert nem volt meg a bicyclim. Vagy egy esztendeje bicyclimre fölfüve, sétálni mentem; az ut szép volt, az idő fonságos. Lassan hajtottam, esodálva a természet szépségeit, míg egy faluskába érve, kis frissítő szük-ségét éreztem. Megálltam egy vendéglő előtt, megírtam a falhoz támasztottam s egy pohár söröt rendeltem.

— Gyönyörű idő az utazgatásra, — szólt hozzám egy közeli asztal mellett ülő ur.

— Igen, — felelém — s az utak kintőnek.

Megvizsgálta gépemet.
— Ez egy Rudge-gép — mondá — ezek a legjobbakk.
— Az enyém nem rossz.
— Megengedi, hogy kis próbát tegyek rajta?

Beleegyeztem.
Az ismeretlen néhányszor föl és alá sétált az uton; egyszerre teljes erővel neki iramodott. Fölkeltem, azt hittem, hogy visszajön; de csak rohant, míg végre teljesen eltűnt. Hiába vártam visszatérőt, becsapott. Elszóktott bicyclimmel. Gyalog kellett visszaballagnom Pécsre, a hol panaszt emeltem tolvajom ellen.

Egy barátom, kinek elbeszéltem kalandomat, figyelmeztetett, hogy valaki, kinek személyleírása megfelelt az én ismeretlenemé, egy monogrammmal ellátott bicyclit akar eladni. Az enyém volt. Ertesítettem a rendőrséget, melynek sikerült a bicyclit kézre keríteni, a tolvajt azonban elszalasztotta. Elragadtatva siettem a rendőrségre gépemet. Itt kezdődnek csak a kellemetlenségek. Jelentkeztem a rendőrfőnökségnél, a hol úgy fogadtak, mint egy koldust a jótékonyceüly egyetekenél: mindenütt az ajtót mutatták. Miután az egyik szobából a második szaladgáltam, találtam végre egy hivatalnokot, aki szíves volt meghallgatni. Megmagyaráztam neki az esetemet.

— Az ön bicyclije — mondá — az ereszt alatt van.

— Igen leköteleznie, ha szíves lenne azt nekem kiszolgáltatni, mert az éjjeli vonattal el akarok utazni.

A hivatalnok szánalomteljes pillantást vetett reám.

— Azt hiszi ön, hogy az csak úgy megy, — mondá. — Honnan jön maga?

— Ellopták a bicyclimet — kezdtem újból — meghallottam, hogy önké legfotak, érte jövek. Mi sem természetesebb?

— Igen uram, de mi ön nem ismerjük. Ki bizonyítja azt be nekünk, hogy az ön bicyclijét ellopták? Ez csak a vád fölvetése; szükséges, hogy a törvényszék határozzon, hogy a vádlott tényleg tolvaj. Csakis azután reklamálhatja gépét.

Az okoskodást egész plausibilisnek találtam s elmentem.

Három hónap múlva tanuam voltam idézve a törvényszékhez. Az ügy el lett intézve. A tolvaj, kire a rendőrségnek még nem sikerült kezét tenni, in contumaciai meg hat bírtörne lett eltéve.

Most — gondolám — semmi akadály sem lesz arra nézve, hogy bicyclimet visszakapjam. Megkérdeztem egy szolgát, hogy kihez forduljak.

— Menjen a kiadóhivatalba, mondá.

Az írda zárva volt.

— Jéjjön holnap 10 órakor — mondá egy napidíjas.

Visszajöttem, vártam: délfelé jött egy hivatalnok, elmondtam neki látogatásom célját.

— Az nem úgy van uram, — szólt — Mielőtt kérvényét beadná, 10 napig kell várnia; az elítelt meg nem jelenés miatt lévén eltéve, a törvény ennyi időt enged neki ellenvetésekre.

Sürgős ügyek miatt elutazva, egyik hivatalnokomat küldtem el helyeztem a törvényszékhez. A kiadóhivatalnál jelentkezett, honnét utalványval a rendőrséghez küldötték. Három napig küldözgették egyik iradóból a másikba, míg végre tudtára adták, hogy eskák én vehetem át a bicyclit, mert a törvény értelmében azt a tulajdonosnak kell kézbesíteni. — Irtam a rendőrkapitányhoz, hogy hivatalnokomnak, ki általam kiállított felhatalmazást fog fölmutatni, szolgáltsa ki gépemet. Nem kaptam választ.

Elment a tél. A szép napok beálltaival újból óhajtottam, hogy bicyclim tulajdonába lépjek. Újra a kiadóba mentem, honnét a rendőrséghez küldték. Fölmentem az első emeletre s beléptem egy iradóba. Egy ur, ki rendőrhivatalnoknak látszott, újságot olvasott.

— Mit akar — kérdi tőlem.

— Egy bicyclit keresek, melyet elloptak tőlem.

— Nincs itt. Tudakozódní kell, mielőtt idejönnek.

— Nagyon kérném, lenne szíves megmondani...

— Mit tudom én? Keresse!

Már künn is voltam. A folyosón álltam tanács nélkül. Összeszedtem bátorságomat és egy másik iradóba léptem.

— Uram! — kérdeztem tiszteletteljesen az ott ülő hivatalnokot — megmondhatná nekem, hol van a loptott tárgyak iródja.

— Lejebb! Ez a közbiztonsági — és az ajtót mutatta.

Még vagy tíz iradóban jártam eredménytelenül, mindenütt tévesen informáltak.

Végre találtam egy hivatalnokot, a ki föl és alá sétált ketrecekben, kevésbbé vadnak látszott, mint a többi.

Uram — mondám — ellopták a bicyclimet körülbelül 9 hónapja s szeretném...

— Ah! Önnek ellopták a bicyclijét — kérdi némi érdeklődéssel.

Ez legalább meg akart hallgatni. Elmondtam neki részletesen és tüzetesen az esetemet, úgy látszott, hogy mulattatta őt.

— Én nem adhatok önnek felvilágosítást — szólt, mindig beszédemet befogeztem — én a nyilvántartást vezetem.

— Azt mindjárt megmondhatta volna.

Tovább akartam kutatni, de már zárás ideje volt.

Harmadnap végre fölfedeztem az engem érdekli iródt. Az ott levő hivatalnoknak elmondtam ügyemet.

— Önnek egy kérvényt kell benyújtania, melyhez személyi azonosítási bizonyítványt és a polgármester által hitelesített anyakönyvi kivonatot esatoljon.

De nekem este el kell utaznom és el szeretném az ügyet végezni.

— Semmi közöm hozzá; ez a szabály.

Beküldtem a szükséges okmányokat. Az egészet visszaküldték, mert beleteglen papiron volt írva. Újra kezdtem írni egy 50 krajcáros bélyeggel ellátott papírra. Midőn visszajöttem a rendőrséghez, ismét más hivatalnokra akadtam, kinek újból elmagyaráztam esetemet.

— Bicycli úgy! Nem ismerem. Bizonyára tudni fogja, hogy sok megy keresztül a kezükön, majd kikeresem az aktákat, jőjön el egy-néhány nap múlva.

Három nap múlva visszattem.

— Mit akar? — kérdé a hivatalnok.

— Nem emlékszik már reám?

— Nem.

Ismételtem keresetemet.

Még nem foglalkozhattam vele, mert elfelejtettem önt megkérdezni, mikor lett az ügy a törvényszéknél tárgyalva. Jójón el 3 nap múlva.

Vártam. Harmadnap vissza mentem.

— Mit akar? — kérde a hivatalnok.
Két szóval fölvilágítottam. Megismert.

— Ah, ön az! Bieykli ügy! Meg vannak az akták, de én önt nem ismerem.
— Hogyan, nem ismer? Hisz elég gyakran jövök.

— Nem önről van most szó, az ön személyazonosságára meg van állapítva, de ki bizonyítja be nekem, hogy az a bieykli lopva volt. Szükségem van egy ítélet-kivonatra.

— Hol szerezhetem azt meg?

— A törvényszéki írtatóban.

— Mojjék a törvényszékhez!

Egy hétig ácsorgtam a törvényszéki palotában, míg a nevezetes kivonatot megkaphattam. Holnap diadalmasan visszem a rendőrszékhez. Tan vőgre keblemre ölelhetem szegény bieyklimet.

Belzebub.

Színház, irodalom, művészet.

* * Dóra. Sardonak a diplomáciai élet levegőjéből volt drámanyaga, melyet „Dóra” ez. színművében dolgozott föl, a fölvonások hatásait biztosító momentumok kívül olyan finomságokat is tartalmaz, amiknek visszaadást hiába is vártuk volna a mi színészeinktől. Százszor is erre az egy megjegyzésre kell visszatérnünk: a mi színészeink nem tudnak franciáit lenni. Korántsem gáncként mondom ezt, sőt magyar színészekről ezt egészen dicsőreteként kell, hogy említsenem föl. Általános művészeti szempontból nézve azonban a dolgot, mégis konstataciónom kell, hogy a francia darabokat a mi színészeink magyar kiadásában nem tudják élvezni. Ha már idegen nemzet irodalmát vesszük minduntalan kölcsön a színpadaink számára, talán még se követnénk el sőtértés színészeink nemzetiségünkön, ha egyszerűen tanulmányoznák az illető idegen nemzet sajtóit, vért, temperamentumát, magán és társadalmi életét, szokásait. Egyébként, ami előadási finomságot „Dóra” megkövetel, azt magyar nemzeti finomsággal is kielégíthették volna. Azok a eselzések, melyek a borsát adják e különben franciás szemfényvesztéssel meglehetősen följárt színműnek, nem olyaak túntek, mint a diplomata, hanem a bourgeoisok tartozók szöttek volna. Itt nem hercegök, nem grófok, nem marquisok, nem marquis-k, nem diplomata, nem képviselők jártak-keltek és szülemeskedtek a színpadon, hanem belesületes háziúrak, egymáshoz friss pályákra járó kávézenék és léányok, fekete kabátos zongoramesterek, illemes kereskedősek, akik nem sokat értenek abból, ami Sardon, ez a nagy kópé velük elmondott. A három első fölvonás épp emiatt némileg mutatta a közönséget, s csak a két utolsó, amelyekben a fiúnem szötte haló elegánsul eszarodók a gonosz szellemek körül, kötötte be teljesen a figyelmet — ami t. i. Sardon s nem a színészek érdeme. Ki kell azonban emelnünk R. Balogh Etel és Szabás alakítását. Az általuk személyesített alakok drámája tulajdonképpen nem a font rajzolt levegőből nyerte életét elemét, bár ez a levegő ott forog körülöttük, csupán sorsukba játszik bele azok eszelvénye. Kik a diplomáciai levegőjét rojtják. Mind a kettő szenvedélyes szerepet játszik a drámában s mindkettő valóban szenved is, — ez az ő eszelvények. Balogh Etel ezáltal is sok énkudatos naturalizmussal játszott, azzal az igazsággal, a mi őt nagyrájt tette a vidéki színpadokon;

s ugyanez a diesérvő szó illeti ezáltal Szabásnak is a játékat. Néhány túljáratott jelenetet leszámítva (a mikért nem vagyok hajlandó azon nevelők sorába állni, kik laikus észsel, fölületesen félve este páleát törték Szakács játéka fölött) ez este Szakács szerencsés estőnének jelentem ki. Szakács nem a legjobb drámai lős, nem is bevezető színész; de van egy sajátossága, a mi azonban az ő művészetén kívül áll, az az szintén föllöbbedt vér, mely előliti minden legkisebb erét, mikor szerepe kitérőse hevíti, mely arába szökik, mely megregetteit őgész testének minden izmát. Ezek a kitérősek olyan igazak, olyan természetesek, hogy a hatás azok előtt, a kik az igazságot keresik, biztosítva van. A közönség is, mely szép számmal foglalta el a színpok padjait, sokat tapsolta Balog Etelt és Szakács Andort.

(p. — s.)

* * Sarga csikó. Ezt a régi, de mindig kedves népsziművet adták elő tegnap este meglehetősen látogatott ház előtt. A szereplő személyek egyöntetűen, jól játszottak. Somogy Csorba Márton szerepét, Kézdy Juliska (Erzi) a kis paraszt leányt élénken és kedvesen adta, helyre kis Erzsike volt. Kassai: Laci szerepét adta elő sikeresen. — Dezsőri (esárdás) ugyeszen alakított. — Emilitést érdemelnek még Petteri (Geleeséri), Balla, Rónay és Polgár.

* * Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből. (szerk. Beothy Zsolt) megjelent 221. füzet. Szomogy Zsigmond értekezés „Revai Miklósról és korbeli nyelvtudományról”. Ugyaz Janos, a Kazinczy levelezésnek kiadója, Kazinczy Ferenczről ír, ismeretlően a nagy nyelvreformátorok családi viszonyain kívül a század első evtize-ében megindított agitator munkásságát. A füzetet ezáltal is számos s eddig jobbra kiadatlant nem észliti: így Pápai Paris arczképe és szótárán, Kazinczy Gábor Demeter és Revai arczképe, a híressé vált debreczeni grammatika czimlajpa s u-onnet Nunkovitések, Revai szobra, s magyar nyelv-tanának czimlajpa; továbbá Kazinczy gyermek- és ifjúkori arczképe, Kulcsin vára s Kazinczi rajzai a várbörtönről, nejének arczképe, s szemalmi lakóháza, összes munkái I. kötetének czimlajpa s egy szövegének kézirati mása. Külön mellékletként Gyvadnyi Peleskei notariusának czimlajpa s negy más munkájának szines czimkepe van közölve. A valóban tartalmas s gazdagon illusztrált nagy mű füzetünknek 40 krert szereshető meg az Athenaeumtól vagy bármely könyvkereskedés utján.

TÁVIRATAINK.

Az állami anyakönyvek.

Budapest, május 25. (A Pécsi Újság eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén az állami anyakönyvek-ről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása volt napirenden. Az összes párttagusokat itt-ott csekély módosításlat tárgyalva elfogadták.

Urnajpa a fővárosban.

Budapest, május 24. (Eredeti távirat.) Urnapjat a hagyományos kegyelettel ünnepelelt ma meg a fővárosban. A hivatalos főistentisztelet reggel hét órakor a budavári Mátyástemplomban volt, melynek padsortal díszes, előkelő közönség töltötte meg. Ott voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Fejerváry Géza báró, Csáky Albin gróf, Lukácsy Béla és Josipovich Imre miniszterek, Berzeviczy Albert államtitkár, Ráth Károly főpolgármester, Geröczy Károly és Márkus József polgármesterek, dr. Schierer Aladár egyetemi rektor, dr. Klinger István és dr. Mihalkovits Géza dekanok, Erdő Bela főigazgató, Selley Sándor dr. főkapitány, Tabody József kamaras, továbbá Szvetics és Wimmer altábornagok, Rohonczy tábornok tábornok, Clair Gyula tábornok és számos főtiszt. Az ünnepi misén Vasváry Károly bíboros hercegprímás fényes segédlettel pontifikált. A mise végeztével nyolc óra-

tájt harangzúgás között indult meg a körmenet. Az utcaelon a pécsi 52. a 6. és a 32. gyalogezrednek legénysége állt díszsorban. A kordonon kívül foglalt helyet a nagyszámú ünneplő közönség. Erdekess volt, hogy a díszterem, a honvédszoborral szemben állott az 52. pécsi gyalogezred dísz-százada, mely a mise és körmenet alatt a díszlőseket adta. A deakok után jöttek a miniszterek és más előkelőségek, jobbra díszmagyarban. Kilenc óra volt, mire a menet a legszebb rendben visszaért a Mátyástemplomba, honn a hercegprímás áldása után szétoszlott.

Képviselőkirándulása.

Budapest, május 25. (Eredeti távirat.) A mezőhegyesi állami ménésintézet megtekintése céljából közel száz országgyűlési képviselőből álló társaság indul holnap délután 1 óra 55 perckor az ugynevezett román expresszonnal a keleti pályaudvarról. A képviselőket Félegyházán az aradcsanadi vasutak különvonala várja. A társaság, melyben mint hazigazda a földművelésügyi miniszter is részt vesz, hétfőn délelben indul hazafelé Mezőhegyesről és Szegedet utja ejtve este 8 óra 25 perckor érkezik a nyugati pályaudvarra Budapestre.

Váltóhamisító szerkesztő.

Szombathely, május 24. (Ered. távirat.) Dr. Baracs Henrik, a „Dunántúli” szerkesztője, fivére és barátjai nevére több ezer forint értékű váltókat hamisított és sok ezer írtnyi adósság hátrahagyásával Szombathelyről megszökött. — A törvényszék kórözteti.

A francia kormányválság.

Páris, május 25. (Eredeti távirat.) A kormányválságban meg nem állott be változás. Azt hiszik, hogy Carnot elnök ragaszkodik Bourgeois megbízásához. Dupuy képviselővel elnököt meghívta az Elysée.

Gladstone megoperálva.

London, május 24. (Eredeti távirat.) Gladstone jobb szemét ma delelőtt operálták; a halgotot szerencsésen eltávolították.

KÖZGAZDASÁG.

— A siklósi országos vásáron, mint leveleznők írja, az állatvásár igen élénk volt. Különösen sok lovat hajtottak fel, s nagy is volt a kereslet lovak után. Sertes, szarvasmarha merseketlen kelt. Egyben 1700 kérés jött létre. A forgalom élénkesége leginkább illusztrálja az a körülmény, hogy a két vásáronap Siklóson 3900 kocsi közeledtek. A szerdai ruha vásár olyan gyenge volt, hogy a vidéki iparosok már délután 3 órakor összeszedték a sátorfajukat. Különben most van a vidéken a legszorgosabb tavaszi munka, mely a vásárló népet távol tartja.

PÉCSI SZÍNHÖR.

Holnap, szombaton, május 26-án

A kis alamuszi.

Uj operette, 3 fölvonásban. Írta: Bokor József.

Személyek:

De Chateaux Renard, vicomte	Kaposi Józsa
St. Remy, marquis	Sz. Nagy I.
De la Juemaly lovag	Kassay
Merville Roland báró	Balla
Mac Donald, amerikai	Dezsőri
Sarah, neje	Kallai I.
Mary, ennek huga	Levai S.
Tom	Polgár Sándor
A prefet	Bognár
Rettenetes, rendőrkapjár	Föllinus
Juliska, szobaleány	Kezdy Juliska
Tábornok	Bertalan

Felolós szerkesztő és lapigazgató:

LENKEI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Újság” nyomdájában.